

Kvalitetssikring av laboratorievirksomheten i hjemmetjenesten

■ SIRI FAULI MUNKERUD • Prosjektleder i Noklus

Noklus går i gang med et prosjekt for å finne ut kriterier for når hjemmetjenesten bør ha laboratorievirksomhet og hvilket omfang den bør eventuelt ha.

Det foregår økt laboratorievirksomhet i hjemmetjenesten. Dette laboratoriearbeidet er ikke underlagt tilsvarende kvalitetssikring som det som utføres ved legekontor og sykehjem. Noklus mener det er viktig å kvalitetssikre laboratorietjenesten i hjemmetjenesten fordi det er der vi nå anser at behovet er størst.

Prosjektets bakgrunn

Når fastlegen har rekvirert blodprøver av hjemmeboende pasienter som ikke selv kan komme seg til legekantoret, er det ulik praksis når det gjelder hvem som tar prøvene. Noen steder drar hjemmetjenesten, fastlege eller helsesekretær hjem til pasienten og tar blodprøver. Andre steder fraktes pasienten til legekantoret i ambulanse eller drosje. Noen kommuner har ambulerende laboratoriepersonell fra lokalsykehus eller private laboratorier, som reiser hjem til pasientene og tar prøver (ref. *Helse-rådet* nr. 2/13).

Tradisjonelt har Noklus sett på kvaliteten av analysearbeid innad i laboratoriene, men nå vil man rette oppmerksomheten mot selve prøvetakingen som foregår hjemme hos pasienter i regi av kommunale hjemmetjenester.

For å kartlegge denne praksisen nærmere, igangsetter Noklus et prosjekt – finansiert over statsbudsjettet – som skal se på hensiktsmessig organisering av laboratorievirksomheten for hjemmeboende pasienter, og komme med anbefalinger avhengig av lokale forhold og utfra medisinske og samfunnsøkonomiske aspekter. Der hjemmetjenesten skal ha laboratorievirksomhet, må det legges til rette for at de som utfører virksomheten har den nødvendige kompetanse.

Mål og oppgaver

Pilotprosjektet er tenkt å være et forprosjekt til et hovedprosjekt der man ønsker gradvis å inkludere hele landet. I pilotprosjektet ønskes det at Noklus kommer frem til kriterier for når hjemmetjenesten bør ha laboratorievirksomhet samt anbefalinger for omfang av laboratorievirksomhet og omfang av deltakelse i Noklus, dvs. at tjenester som skal ytes fra Noklus tilpasses den laboratorievirksomheten enheten har. Ut fra dette inngår følgende oppgaver i prosjektet:

- Kartlegge enhetene med hjemmetjeneste, i de tre utvalgte prøvetyper; Nordland, Sogn og Fjordane og Østfold
- Utarbeide registreringsskjema (både til hjemmetjeneste og til fastleger) for å få oversikt over lokale løsninger: er aktørene fornøyde med de respektive løsningene, evt. hvorfor ikke?
- Kartlegge rutiner for laboratorievirksomheten der hjemmetjenesten utfører laboratoriearbeid i dag; evt. også å måle effekten før og etter deltakelse i Noklus i en viss periode
- Analysere data fra registreringsskjemaene og komme med forslag til løsninger

- Prøve ut og høste erfaringer med de ulike løsningsforslagene

Organisering

Nordland, Østfold og Sogn og Fjordane er valgt ut til å være prøvetyper. I alle disse fylkene har vi erfarne laboratoriekonsulenter som har arbeidet med verving av sykehjem. Ved valg av fylker har vi lagt vekt på geografisk spredning og erfaring med deltakelse fra hjemmetjenesten.

Det er etablert en rådgivende arbeidsgruppe som skal følge prosjektet og gi råd og innspill. Vi antar at arbeidsgruppen skal minimum ha halvårlige møter.

Prosjektgruppen består av seniorrådgiver Arne-Birger Knapskog (Helsedirektoratet), kommunalsjef Norunn Stave (Flora kommune), fastlege Sirin Johansen, Tromsø (Norsk forening for allmennmedisin), kommuneoverlege Karianne Bergmann, Sarpsborg (Norsk samfunnsmedisinsk forening), Hilde Sollund fra Utviklingsentre for hjemmetjeneste (prosjektleder UHT, Nordland), Therese Severinsen fra hjemmetjenesten i Holmen, Østfold (deltaker i Noklus) samt fra Noklus sentralt: Siri Fauli Munkerud (prosjektleder), Marit Steinsund (prosjektkoordinator) og Signe Røynås (laboratoriekonsulent).

Planer for 2014 og 2015

Det planlegges å sende ut spørreskjema i februar/mars via email til alle hjemmetjenestene og fastlegekontorene i Nordland, Sogn og Fjordane og Østfold.

Noklus vil bruke høsten 2014 til å foreslå løsninger som kan iverksettes. I 2015 vil vi få erfaringer om ulike ordninger og på bakgrunn av dette komme med anbefalinger til løsninger avhengig av lokale forhold.

■ SIRI.FAULI.MUNKERUD@LEGEFORENINGEN.NO

helsefremmende tiltak for innvandrerbefolkningen.

Jeg har i mange år vært allmennlege ved Stovner, en bydel i Oslo øst med økende befolkningsandel med bakgrunn fra Asia, Afrika og Øst-Europa. Avhandlingen er et typisk eksempel på forskning i primærhelsetjenesten på allmennmedisinens premis-

ser, gjennomført av en erfaren allmennlege med veiledning fra Allmennmedisinsk forskningsenhet ved Universitetet i Oslo og forskningsmidler fra Allmennmedisinsk forskningsfond. Allmennmedisinsk forskning representerer vitenskapelig tilnærming til problemstillinger i allmennpraksis og faglig fordypning i et spenn-

de, utfordrende og støttende kollegialt miljø. Framover vil jeg gjerne fortsette å kombinere forskning og klinisk arbeid. God veiledning, forutsigbar finansiering og ikke minst fleksibel permisjonsordning er nødvendige forutsetninger for å fremme allmennmedisinsk forskning.

■ A.T.TRAN@MEDISIN.UIO.NO